

คู่มือการดำเนินงานสำนักงานพาณิชย์คุณธรรม
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓

กองดัชนีเศรษฐกิจการค้า สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า
กระทรวงพาณิชย์

๑. ขั้นตอนการดำเนินงาน

ลำดับ	ขั้นตอน/ลำดับกิจกรรม	วัตถุประสงค์
๑.	ประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้และความเข้าใจ และเชิญชวนเข้าร่วมแสดงเจตนารมณ์ เพื่อมุ่งไปสู่การเป็นสำนักงานพาณิชย์ร่วมกัน	เพื่อให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ รับทราบถึงเจตนารมณ์ และประโยชน์ของการดำเนินงานสำนักงานพาณิชย์คุณธรรม และพิจารณาเข้าร่วมแสดงเจตนารมณ์ในการส่งเสริมหน่วยงานให้เป็นสำนักงานพาณิชย์คุณธรรม
๒.	ประกาศเจตนารมณ์	เพื่อให้ข้าราชการ พนักงานราชการ และเจ้าหน้าที่ ได้ลงนามแสดงเจตนารมณ์ร่วมกันอย่างเป็นทางการว่าจะปฏิบัติหน้าที่ราชการตามหลักคุณธรรมสำคัญตามคุณธรรมเป้าหมายที่กำหนดไว้
๓.	กำหนดคุณธรรมเป้าหมาย	ผู้เข้าร่วมแสดงเจตนารมณ์ ร่วมกันกำหนดคุณธรรมเป้าหมาย โดยกำหนดข้อตกลงร่วมกัน ประกอบด้วย “ปัญหาที่อยากแก้” และ “ความดีที่อยากทำ” และจะร่วมกันดำเนินกิจกรรมที่สนับสนุนการเป็นสำนักงานพาณิชย์คุณธรรมต้นแบบ โดยกำหนดคุณธรรมเป้าหมายที่จะดำเนินการร่วมกัน ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> ๑. พอเพียง ๒. วินัย ๓. สุจริต ๔. จิตอาสา ๕. ส่งเสริมศาสนา ๖. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๔.	แต่งตั้งคณะทำงานหน่วยงานพาณิชย์คุณธรรม ของกองดัชนีเศรษฐกิจการค้า	เพื่อให้การขับเคลื่อนสู่การเป็นหน่วยงานพาณิชย์คุณธรรม เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมแสดงเจตนารมณ์ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆ อย่างทั่วถึง และต่อเนื่อง ประกอบด้วยคณะทำงานอำนวยการ และคณะทำงานย่อย รวม ๖ ชุด ได้แก่ <ol style="list-style-type: none"> ๑. คณะทำงานอำนวยการ ๒. คณะทำงานย่อยเพื่อสนับสนุนงานอำนวยการด้านพอเพียง ๓. คณะทำงานย่อยเพื่อสนับสนุนงานอำนวยการด้านวินัย ๔. คณะทำงานย่อยเพื่อสนับสนุนงานอำนวยการด้านสุจริต ๕. คณะทำงานย่อยเพื่อสนับสนุนงานอำนวยการด้านจิตอาสา ๖. คณะทำงานย่อยด้านประชาสัมพันธ์และถ่ายทอดองค์ความรู้

ลำดับ	ขั้นตอน/ลำดับกิจกรรม	วัตถุประสงค์
๕.	จัดทำแผนงาน/กิจกรรม สำหรับการส่งเสริมพหุวัฒนธรรม กองดัชนีเศรษฐกิจการค้า สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓	<p>เพื่อใช้เป็นกรอบและแนวทางการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมพหุวัฒนธรรมในด้านต่าง ๆ ให้สอดคล้องและเชื่อมโยงคุณธรรมเป้าหมายทั้ง ๖ ข้อ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย</p> <p>๑. กิจกรรมส่วนบุคคล</p> <p>๑.๑. เข้าร่วมโครงการองค์กรศีล ๕ (กิจกรรมส่งเสริมศาสนา)</p> <p>๑.๒. ลดค่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือย (ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง)</p> <p>๑.๓. เพิ่มสัดส่วนการออม/สร้างภูมิคุ้มกัน (ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง)</p> <p>๒. กิจกรรมกลุ่ม</p> <p>๒.๑. ชั่วโมงสุขจริงหนอ (กิจกรรมส่งเสริมศาสนา) และการดำรงไว้ซึ่งวิถีวัฒนธรรมไทยทางด้านศาสนา</p> <p>๒.๒. กิจกรรมส่งเสริมความพอเพียง</p> <p>๒.๓. กิจกรรมส่งเสริมวินัย</p> <p>๒.๔. กิจกรรมส่งเสริมสุจริต</p> <p>๒.๕. กิจกรรมส่งเสริมจิตอาสา</p>
๖.	ดำเนินงานตามแผน/กิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับกรอบและแนวทางของแผนงาน/กิจกรรม สำหรับการส่งเสริมพหุวัฒนธรรม สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓	<p>เพื่อให้กิจกรรมต่างๆ ดำเนินการอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง และสอดคล้องกับแผนงาน/กิจกรรม สำหรับการส่งเสริมพหุวัฒนธรรม สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓</p>
๗.	การติดตามประเมินผล	<p>เพื่อให้สามารถวางแผนและประเมินผล ตลอดจนแก้ไขปัญหาของการปฏิบัติงานในแต่ละช่วงเวลา เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามแผนพหุวัฒนธรรมที่ได้กำหนดไว้ ประกอบด้วย</p> <p>๑. การประเมินตนเองของหน่วยงานกองดัชนีเศรษฐกิจการค้า</p> <p>๒. การประเมินจากคณะทำงานเตรียมความพร้อมรับการตรวจประเมินสำนักงานพหุวัฒนธรรม</p>
๘.	การยกย่อง/เชิดชู/ทำความดีของบุคลากร	<p>เพื่อยกย่อง เชิดชู ผู้ที่สนับสนุนกิจกรรมของสำนักงานพหุวัฒนธรรมของกองดัชนีเศรษฐกิจการค้าอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนเป็นผู้ประพฤติปฏิบัติตามหลักพหุวัฒนธรรม ประกอบด้วย</p>

ลำดับ	ขั้นตอน/ลำดับกิจกรรม	วัตถุประสงค์
		<ol style="list-style-type: none"> ๑. ผู้ประพฤติตนตามหลักคุณธรรมในระดับบุคคล ๒. ผู้ประพฤติตนตามหลักคุณธรรม สนับสนุนกิจกรรมด้านพอเพียง ๓. ผู้ประพฤติตนตามหลักคุณธรรม สนับสนุนกิจกรรมด้านวินัย ๔. ผู้ประพฤติตนตามหลักคุณธรรม สนับสนุนกิจกรรมด้านสุจริต ๕. ผู้ประพฤติตนตามหลักคุณธรรม สนับสนุนกิจกรรมด้านจิตอาสา ๖. ผู้ประพฤติตนตามหลักคุณธรรมด้านการประชาสัมพันธ์และถ่ายทอดองค์ความรู้ ๗. ผู้ประพฤติตนตามหลักคุณธรรมระดับกอง ๘. ผู้ประพฤติตนตามหลักคุณธรรมระดับหัวหน้ากลุ่ม ๙. บุคคลภายนอกผู้ให้การสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมพานิชย์คุณธรรม ของกองดัชนีเศรษฐกิจพานิชย์
๙.	การจัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอดขยายผล	<p>เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดขยายผลของการเป็นสำนักงานพานิชย์คุณธรรมไปสู่องค์กรอื่น ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. จัดทำคู่มือการดำเนินงานสำนักงานพานิชย์คุณธรรมของกองดัชนีเศรษฐกิจการค้า เพื่อให้หน่วยงานอื่นสามารถพิจารณานำไปใช้เป็นแนวทางการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมหน่วยงานพานิชย์คุณธรรมของตนเองได้ ๒. ถ่ายทอด และขยายผลของการดำเนินงานสู่องค์กรอื่นต่อไป

๒. ตัวอย่างกิจกรรมส่งเสริมพหุปัญญาคุณธรรม : ประเภทกิจกรรมส่วนบุคคล

ลำดับ	โครงการ/กิจกรรม	การดำเนินงาน
๑.	โครงการองค์กรศีล ๕ (กิจกรรมส่งเสริมศาสนา) จัดสร้างสมุดความดี Electronic www.price.moc.go.th/moral	<p>เพื่อใช้บันทึกในการทำความดี ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การรักษาศีล ๕ ๒. การสวดมนต์ นั่งสมาธิ ๓. การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย ๔. การคิดดี ๕. การพูดดี ๖. การทำดี ๗. การพอเพียง ๘. การสร้างภูมิคุ้มกัน (การออม) <p>โดยผู้ร่วมแสดงเจตนารมณ์แต่ละท่าน จะบันทึกข้อมูลผ่านระบบที่กำหนดไว้ในแต่ละครั้งที่ทำความดี และจะมีการให้คะแนนตามความดีที่ได้ปฏิบัติ และมีรายงานให้ทราบถึงผลที่ได้ปฏิบัติไปในทุกๆ ๓ เดือน มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้ร่วมแสดงเจตนารมณ์ได้ตระหนักและทราบถึงความดีที่ตนเองได้ปฏิบัติมาอย่างต่อเนื่อง</p>
๒	ลดค่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือย (ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง)	<p>โดยผู้แสดงเจตนารมณ์ ต้องจดบันทึกสัดส่วนค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือน โดยเปรียบเทียบทุก ๆ เดือนเป็นระยะเวลา ๖ เดือน โดยมีเป้าหมายเพื่อลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นสำหรับการครองชีพให้ลดลงได้อย่างมีนัยสำคัญ</p>
๓	เพิ่มสัดส่วนการออม/สร้างภูมิคุ้มกัน (ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง)	<p>โดยผู้แสดงเจตนารมณ์ ต้องจดบันทึกสัดส่วนการออมในแต่ละเดือน โดยเปรียบเทียบทุก ๆ เดือนเป็นระยะเวลา ๖ เดือน โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มสัดส่วนการออมให้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ</p>

๓. ตัวอย่างกิจกรรมส่งเสริมพหุปัญญาคุณธรรม : ประเภทกิจกรรมกลุ่ม

ลำดับ	โครงการ/กิจกรรม	การดำเนินงาน
๑	ชั่วโมงสุขจริงหนอ (กิจกรรมส่งเสริมศาสนา)	<p>จัดให้มีการดำเนินงาน เป็นกิจกรรมย่อย ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การฟังธรรม โดยมีการเชิญวิทยากรทั้งที่เป็นภิกษุ และบุคลากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ด้านการบรรยายธรรม มาบรรยายธรรมในด้านต่าง ๆ ให้กับผู้แสดงเจตนารมณ์และผู้ที่สนใจ ๒. การสวดมนต์/การนั่งสมาธิ โดยจัดให้มีสวดมนต์และนั่งสมาธิให้กับผู้แสดงเจตนารมณ์และผู้ที่น่าสนใจในช่วงพักเที่ยงของทุกวันพลุก่สบดี ณ สถานที่ในกระทรวงพหุปัญญา และภายนอกตามแต่สมควร และความเหมาะสม ทั้งนี้ในการสวดมนต์ จัดให้มีผู้นำการสวดมนต์เพื่อฝึกการปฏิบัติให้กับผู้แสดงเจตนารมณ์ร่วมด้วย ๓. การสนทนาธรรม โดยมีการจัดให้มีการสนทนาธรรมเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการปฏิบัติตามหลักศาสนาที่ถูกต้อง กับภิกษุ และบุคลากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้านศาสนาอย่างต่อเนื่อง ๔. การจัดกิจกรรมนอกสถานที่ เพื่อสืบสานขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม ของไทย อาทิ การเวียนเทียน การตักบาตรทางน้ำ เป็นต้น ทั้งนี้ อาจนำประเพณีต่าง ๆ มาปฏิบัติภายในหน่วยงาน เพื่อเป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมอีกทางหนึ่งด้วย
๒	กิจกรรมส่งเสริมความพอเพียง โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	<p>ดำเนินกิจกรรมย่อย ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. กิจกรรมลดขยะรักษ์โลก โดยแยกประเภทขยะให้ถูกต้อง และนำขยะที่สร้างมูลค่า อาทิ ขวดแก้ว ขวดพลาสติก เป็นต้น ไปจำหน่าย และนำเงินที่ได้มาสมทบทุนในการดำเนินงานกิจกรรมของสำนักงานพหุปัญญาคุณธรรมของกองดัชนีเศรษฐกิจการค้าอื่น ๆ ต่อไป ๒. การอบรมให้ความรู้เศรษฐกิจพอเพียง โดยจัดให้มีการบรรยายจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ผู้แสดงเจตนารมณ์และผู้ที่น่าสนใจมีความเข้าใจถ่องแท้ในการนำไปประยุกต์ใช้และปฏิบัติ ในการดำเนินชีวิต ๓. การดูงานพอเพียงต้นแบบจากสถานที่จริง เพื่อให้ผู้แสดงเจตนารมณ์มีความเข้าใจ และเห็นภาพ รวมถึงทดลองลงมือปฏิบัติจริง เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติและถ่ายทอดต่อไป

ลำดับ	โครงการ/กิจกรรม	การดำเนินงาน
		<p>๔. การทำบัญชีครัวเรือน เป็นการดำเนินงานโดยการจดยรายรับรายจ่ายของบุคคล ในแต่ละวัน เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิต รวมถึงการส่งเสริมการออม และการใช้ชีวิตแบบไม่ประมาท</p>
๓	กิจกรรมส่งเสริมวินัย	<p>มีการกำหนดวินัยของกองดัชนีเศรษฐกิจการค้า ๓ เรื่อง เพื่อให้ผู้แสดงเจตนารมณ์และผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การรักษาข้อมูลอันเป็นความลับของผู้ประกอบการ ๒. การทำความสะอาดพื้นที่ของตนเอง และหน่วยงาน ๓. การแต่งกาย โดยจัดให้มีการแต่งกายในสถานที่ราชการ ให้มีความสุภาพเรียบร้อย ๔. การรักษาวินัยในการป้องกันเชื้อไวรัส Covid - ๑๙ โดยกำหนดให้สวมใส่หน้ากากอนามัย และรักษาความสะอาดโดยใช้แอลกอฮอล์อย่างเคร่งครัด ๕. การปฏิบัติสมาธิ/สวดมนต์เป็นกิจวัตรในทุกวันพฤหัสบดี
๔	กิจกรรมส่งเสริมสุจริต	<p>มีการกำหนดจัดให้มีการอบรมให้ความรู้ด้านระเบียบราชการที่ถูกต้อง รวมถึงศึกษาดูงานจากองค์กรต้นแบบ และนำแนวทางหลักพุทธศาสนา มาเป็นเครื่องเตือนใจ ให้รู้ถึงความดีความชั่ว บาปบุญ</p> <p>ทั้งนี้ หากหน่วยงานใดมีประเด็นปัญหาเรื่องการทุจริต/ไม่โปร่งใส อาจต้องเพิ่มกิจกรรมเชิงรุกเพื่อเป็นการตรวจสอบและป้องกันการทุจริตให้เข้มข้นขึ้นได้ตามความความรุนแรงของปัญหา</p>
๕	กิจกรรมส่งเสริมจิตอาสา	<p>กำหนดให้มีการดำเนินงานด้านจิตอาสา ทั้งในและนอกหน่วยงานอย่างเป็นนิจ อาทิ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ทำความสะอาดพื้นที่สาธารณะที่ใช้ร่วมกัน เช่น ลิฟท์ ห้องครัว ประตู เป็นต้น ๒. จัดทำและมอบหน้ากากผ้าให้กับผู้ที่ขาดแคลน ในช่วงการระบาดของเชื้อไวรัส Covid-๑๙ ๓. ถวายอาหารเพล แต่พระสงฆ์อาพาธ ๔. มอบผ้าอ้อมสำหรับผู้ป่วยในโรงพยาบาล ๕. การออกโรงทานในเทศกาลประเพณีหรือกิจกรรมทางศาสนา ในโอกาสต่างๆ